

КОПІЯ

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

22 жовтня 2025 року

м. Київ

Колегія суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду у складі:

головуючого судді Глотов М. С.,

суддів: Михайленка Д. Г., Панкулича В. І.,

за участю:

секретарки судового засідання Музики Х. І.,

представників позивача – Гречки А. О., Сербін І. І.,

представників відповідача – Кравця Р. Ю., Коваленко І. О., Теслі С. М.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду апеляційну скаргу представника Богуслаєва Вячеслава Олександровича - адвоката Кравця Ростислава Юрійовича, подану на ухвалу Вищого антикорупційного суду від 25 вересня 2025 року про відмову у задоволенні заяви щодо перегляду за нововиявленими обставинами рішення Вищого антикорупційного суду від 02 грудня 2024 року у справі №991/9618/24 за позовом Міністерства юстиції України до Богуслаєва Вячеслава Олександровича, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на стороні відповідача Товариство з обмеженою відповідальністю «ІННОВА» про застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції»,

ВСТАНОВИЛА:

Ухвалою від 25.09.2025 відмовлено у задоволенні заяви представника відповідача про перегляд рішення Вищого антикорупційного суду від 02.12.2024 за нововиявленими обставинами. Це рішення мотивоване відсутністю підстав для перегляду, оскільки: (1) у рішенні суду від 02.12.2024 в частині встановлення належності Богуслаєва В. О. до суб'єкта, до якого може бути застосовано санкцію, передбачену п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції» /далі – Закон №1644-VII/, суд застосував преюдицію, так як відповідну обставину було встановлено рішенням від 18.04.2024 в іншій справі за №991/558/24, яке набрало законної сили; (2) вказуючи на мотиви рішення Європейського суду справедливості від 03.09.2025 у справі Т-604/24 фактично представник просить переоцінити докази, які вже були встановлені та оцінені судом у рішенні Вищого антикорупційного суду від 18.04.2024; (3) у рішенні Європейського суду справедливості від 03.09.2025 йшлося виключно про відсутність правових підстав для продовження збереження імені Богуслаєва В. О. у списках фізичних, юридичних осіб та організацій, до яких застосовуються обмежувальні заходи; (4) рішення Вищого антикорупційного суду, яким до відповідача застосовано санкцію, охоплює інший період, ніж встановлений у рішенні суду, яке представник відповідача вважає нововиявленою обставиною; (5) на спростування фактів, покладених в основу рішення, представник відповідача не навів жодних фактичних даних, які б існували під час прийняття судом рішення та не були відомі чи не могли бути відомі під час розгляду справи (т. 1 а. с. 89-93).

03.10.2025 до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду надійшла, направлена за допомогою системи «Електронний суд», апеляційна скарга представника відповідача на вищевказану ухвалу, в якій він просить її скасувати та прийняти нове рішення, яким заяву про перегляд рішення суду за нововиявленими обставинами задовольнити в повному обсязі.

В апеляційній скарзі представник вказує про: (1) неможливість застосування санкції як міри покарання або способу відшкодування шкоди, коли ні її розмір, ні вина особи в її

завданні не доведені, ураховуючи ч. 3 ст. 6 Закону №1644-VII; (2) не виправданість покладення на Богуслаєва В. О. надмірного індивідуального тягаря у виді санкції, враховуючи визнання Європейським судом справедливості, що накладення будь-яких санкцій щонайпізніше після листопада 2022 року не відповідає виправданій меті, оскільки доказів використання апелянтом стверджуваного судом рівня організаційного впливу та причинно-наслідкового зв'язку з використанням впливу з метою організації поставок і створення загрози національній безпеці й національним інтересам не надано; (3) ігнорування судом фактів співпадіння періодів у часі, які досліджувалися національним судом в рішенні від 02.12.2024 щодо застосування санкції (з 2012 по 2022 рік) та Європейським судом справедливості (з 2013 по 2022 рік); (4) викладення у рішенні Європейського суду справедливості від 03.09.2025 обставин недоведеності вчинення Богуслаєвим В. О. інкримінованих йому дій, які стосувались, в тому числі, обставин 2022 року, котрі були предметом розгляду у цій справі при вирішенні її Вищим антикорупційним судом по суті; (5) існування обставин, встановлених Європейським судом справедливості, не на момент, коли висновки про їх існування зробив цей суд, а на час фактичних подій; (6) сумнівність підстав, якими обґрунтовано застосування санкції до відповідача, враховуючи висновки Європейського суду справедливості; (7) відмінність між фактичними підставами застосування санкції (обставини наявності у відповідача достатнього рівня організаційного впливу для одноособового прийняття рішень щодо значущих господарських операцій) і предметом доказування у справі №991/551/24 (встановлення факту ймовірного постачання); (8) необхідність перегляду рішення з урахуванням істотних обставин, встановлених Європейським судом справедливості 03.09.2025, а не переоцінки відомостей з протоколів НС(Р)Д і висновку судово-лінгвістичної експертизи, на підставі яких й застосовано санкцію у рішенні від 18.04.2024; (9) неврахування судом, що при розгляді справи наслідки були встановлені на підставі загальновідомих фактів, а не преюдиційних обставин, встановлених у рішенні від 18.04.2024 (т. 1 а. с. 109-118).

У відзиві на апеляційну скаргу представницею позивача висловлено прохання про залишення апеляційної скарги без задоволення, а оскаржуваної ухвали - без змін, оскільки не надані належні та допустимі докази, які б підтверджували, що нововиявлені обставини дійсно мали місце та були невідомі на момент ухвалення рішення. Зокрема, вказано, що: (1) суди першої та апеляційної інстанцій при розгляді справи №991/9618/24 ухвалили рішення на підставі преюдиційності рішень судів у справі №991/558/24, а відтак на підставі ч. 4 ст. 78 Кодексу адміністративного судочинства України /далі – КАСУ/ вже встановлені факти в ухвалених рішеннях не підлягають повторному доказуванню; (2) рішенням суду у справі №991/558/24 встановлено дії, які слугували підставою для застосування до відповідача санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону №1644-VII; (3) наразі рішення від 18.04.2024 у справі №991/558/24 не скасовано, тому відсутні підстави для перегляду й рішення у справі №991/9618/24 за нововиявленими обставинами у відповідності до приписів ст. 361 КАСУ; (4) рішення Європейського суду справедливості від 03.09.2025 не встановлює нововиявлених обставин, так як не відповідає критеріям, зазначеним у ч. 2 ст. 361 КАСУ; (5) на момент розгляду цієї справи Богуслаєв В. О. перебуває в списку санкцій Ради Європейського Союзу; (6) представник вже звертався до суду із заявою про перегляд судового рішення від 02.12.2024 у цій справі №991/9618/24 за нововиявленими обставинами, у якій просив скасувати зазначене рішення та відмовити у задоволенні позову, посилаючись на рішення Європейського суду справедливості від 04.06.2025, у задоволенні якої суд відмовив; (7) відповідно до рішень Європейського Суду з прав людини /далі - ЄСПЛ/ жодна сторона не має права вимагати перегляду остаточного та обов'язкового до виконання рішення суду лише з однією метою – домогтися повторного розгляду та винесення нового рішення у справі (т. 1 а. с. 213-219).

У судових засіданнях представники відповідача просили задовольнити апеляційну скаргу з мотивів, наведених у ній, а представниця позивача просила відмовити у її задоволенні.

Надаючи оцінку обставинам, установленим судом першої інстанції, та зробленим ним висновкам, колегія суддів виходить із того, що судові рішення, яким закінчено розгляд справи і яке набрало законної сили, може бути переглянуто за нововиявленими обставинами

2

(ч. 1 ст. 361 КАСУ).

Підставами для перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами є: (1) істотні для справи обставини, що не були встановлені судом та не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи; (2) встановлення вироком суду або ухвалою про закриття кримінального провадження та звільнення особи від кримінальної відповідальності, що набрали законної сили, завідомо неправдивих показань свідка, завідомо неправильного висновку експерта, завідомо неправильного перекладу, фальшивості письмових, речових чи електронних доказів, що потягли за собою ухвалення незаконного рішення у цій справі; (3) скасування судового рішення, яке стало підставою для ухвалення судового рішення, яке підлягає перегляду (ч. 2 ст. 361 КАСУ). Проте не є підставою для перегляду рішення суду за нововиявленими обставинами: (1) переоцінка доказів, оцінених судом у процесі розгляду справи; (2) докази, які не оцінювалися судом, стосовно обставин, що були встановлені судом (ч. 4 ст. 361 КАСУ).

Під час апеляційного розгляду встановлено, що під нововиявленою обставиною представники мають на увазі прийняття Європейським судом справедливості 03.09.2025 рішення, яким, на їх думку, встановлено, що (1) Богуслаєв В. О. не мав повного одноособового впливу на ухвалення рішень щодо господарської діяльності АТ «Мотор-Січ», і (2) не доведено постачання вертолітної техніки виробництва АТ «Мотор-Січ» до російської федерації.

Поруч із наведеним, суд при вирішенні справи керується принципом верховенства права (ч. 1 ст. 6 КАСУ), одним із основоположних аспектів якого є принцип юридичної визначеності. Згідно з ним у разі остаточного вирішення спору судами їхнє рішення, що набрало законної сили, не може ставитися під сумнів (п. 61 рішення ЄСПЛ від 28.11.1999 у справі *Brunarescu v. Romania*, заява №28342/95; п. 33 рішення ЄСПЛ від 19.02.2009 у справі *Khristov v. Ukraine*, заява №24465/04).

Правова певність (юридична визначеність) передбачає дотримання принципу *res judicata*, тобто принципу остаточності рішення, недопустимості повторного розгляду вже раз вирішеної справи. Цей принцип наполягає на тому, що жодна сторона не має права домагатися перегляду кінцевого і обов'язкового рішення тільки з метою нового слухання і вирішення справи. Повноваження судів вищої ланки переглядати рішення повинні використовуватися для виправлення судових помилок, помилок у здійсненні правосуддя, а не заміни рішень. Саме лише існування двох поглядів на один предмет не є підставою для повторного розгляду (п. 52 рішення ЄСПЛ від 24.07.2003 у справі *Ryabykh v. Russia*, заява №52854/39).

В ході апеляційного перегляду встановлено, що представник відповідача вже вдруге просить Вищий антикорупційний суд надати оцінку одним і тим самим обставинам, які вважає нововиявленими.

Так, 04.06.2025 Європейський суд справедливості у справі T-297/24 ухвалив рішення, відповідно до п. 52 якого встановлено, що немає жодної інформації або доказів, які б дозволили вважати, що незважаючи на зміни в особистому становищі позивача у жовтні та листопаді 2022 року, на момент прийняття оскаржуваних актів, він продовжував би постачати військову техніку до російської федерації або здійснювати операції з сепаратистами в Донбаському регіоні, або все ще міг би це робити, зокрема за допомогою компанії «Мотор Січ». А згідно з п. 58: «Рада не надає сукупності доказів у значенні судової практики...які б дозволили вважати, що на дату прийняття оскаржуваних актів, як «колишній президент компанії «Мотор Січ», позивач був відповідальним за підтримку та здійснення дій і політики, які підривають та загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України...» (т. 2 а. с. 32-56).

У зв'язку з цим, посилаючись на вказані обставини, наведені в рішенні Європейського суду справедливості у справі T-297/24, як нововиявлені, представник відповідача ініціював перегляд рішення Вищого антикорупційного суду від 02.12.2024 за нововиявленими обставинами. Але ухвалу, постановлену 30.06.2025 за результатами відповідного судового розгляду, Апеляційною палатою Вищого антикорупційного суду 11.08.2025 залишено без змін (т. 1 а. с. 181-183).

03.09.2025 Європейський суд справедливості у справі T-604/24 ухвалив рішення, відповідно до п. 55 якого «немає жодної інформації чи вказівок на те, що незважаючи на зміни в особистому становищі позивача у жовтні та листопаді 2022 року, на момент прийняття оскаржуваних заходів, він продовжував постачати військову техніку до російської федерації або здійснювати транзакції з сепаратистами на Донбасі, або все ще мав змогу це робити, зокрема через компанію «Мотор Січ». А згідно з п. 58: «Рада не надала доказову базу у розумінні судової практики... яка б дозволила вважати, що на дату прийняття оскаржуваних заходів позивач, як колишній голова правління компанії «Мотор Січ», був би відповідальним за підтримку та реалізацію дій та політики, які підривають та загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України...» (т. 1 а. с. 9-35).

У зв'язку з цим, посилаючись на вказані обставини, наведені в рішенні Європейського суду справедливості у справі T-604/24, як нововиявлені, представник відповідача знову ініціював перегляд за нововиявленими обставинами рішення Вищого антикорупційного суду від 02.12.2024. Однак у новій заяві представник зазначив, що Європейський суд справедливості в рішенні від 03.09.2025 досліджував не виключно період щодо впливу Богуслаєва В. О. на господарську діяльність АТ «Мотор Січ» у жовтні-листопаді 2022 року, а із 2012 по 2022 рік. 25.09.2025 суд першої інстанції відмовив у задоволенні вказаної заяви (т. 1 а. с. 1-6, 9-35, 89-93).

Однак як вбачається із вищезгаданих рішень Європейського суду справедливості у справах T-297/24 і T-604/24, вони стосуються саме оцінки того чи в період із жовтня по листопад 2022 року Богуслаєв В. О. мав повний одноособовий вплив на ухвалення рішень щодо господарської діяльності АТ «Мотор-Січ», і чи надані вказаному суду докази постачання вертолітної техніки виробництва АТ «Мотор-Січ» до російської федерації (т. 1 а. с. 9-35; т. 2 а. с. 32-56). Тобто, у рішенні вищезгаданого суду від 03.09.2025 (п. п. 44-60) йшлося про ті ж самі обставини, що й у його ж рішенні від 04.06.2025 (п. п. 41-52, 55, 57-60), які представник відповідача, звертаючись до Вищого антикорупційного суду із заявами про перегляд за нововиявленими обставинами рішення від 02.12.2024, щоразу намагався представити як щось нове (якийсь новий факт), оцінку якому раніше надано не було.

Разом з тим, саме по собі зазначення в рішенні Європейського суду справедливості оцінки певних обставин, які ним вже оцінювались в його попередньому рішенні, не може вказувати на появу якоїсь нової обставини.

Зважаючи на наведене, колегія суддів вважає, що представник відповідача намагається у судовому порядку переглянути ті ж самі обставини, оцінку яким 30.06.2025 вже було надано судом першої інстанції та вказану оцінку щодо чого 11.08.2025 переглянуто судом апеляційної інстанції (т. 1 а. с. 181-183). Обґрунтовуючи свої доводи посиланням на два різних за датою прийняття рішення, які в мотивувальній частині майже однакові за змістом та цілком ідентичні в частині періоду, про який вказується (жовтень-листопад 2022 року), представник відповідача намагається домогтися нового слухання і вирішення справи в частині питання, остаточне рішення з якого було ухвалено 11.08.2025.

Щодо доводу представника відповідача про ігнорування судом першої інстанції фактів співпадіння періодів у часі, які досліджувались національним судом у рішенні від 02.12.2024 щодо застосування санкції (з 2012 по 2022 роки) та Європейським судом справедливості (з 2013 по 2022 роки), то вони нічим не підтверджені та є лише його інтерпретацією, спрямованою на повторну оцінку тих обставин, які суд вже оцінював, оскільки в п. 52 рішенні Європейського суду справедливості від 04.06.2025 йшлося про період лише з жовтня по листопад 2022 року, а не про період з 2013 по 2022 роки.

Тому колегія суддів вважає, що подання заяви про перегляд рішення Вищого антикорупційного суду від 02.12.2024 за нововиявленими обставинами вказує на зловживання представником відповідача своїми правами, оскільки він порушує питання, яке вже було вирішено судом.

Однією із основних засад (принципів) адміністративного судочинства є неприпустимість зловживання процесуальними правами (п. 9 ч. 3 ст. 2 КАСУ).

Згідно з п. 1 ч. 2 ст. 45 КАСУ з урахуванням конкретних обставин справи суд може

визнати зловживанням процесуальними правами дії, що суперечать завданню адміністративного судочинства, зокрема, подання клопотання (заяви) для вирішення питання, яке вже вирішено судом, за відсутності інших підстав або нових обставин.

Ч. ч. 3-4 ст. 45 КАСУ встановлено, що якщо подання скарги, заяви, клопотання визнається зловживанням процесуальними правами, суд з урахуванням обставин справи має право залишити без розгляду або повернути скаргу, заяву, клопотання.

Касаційний адміністративний суд в ухвалі від 22.05.2025 у справі №160/7238/22 вказав, що зловживання правом на подання заяви (скарги) становить собою такий вид зловживань процесуальними правами, за якого вся процедура розгляду спору є не виправданою та неефективною, адже особа звертається до суду з метою, відміною від захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів. Суд не може допускати, щоб формальне право на звернення до суду із заявою про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами переважало над обов'язковістю судового рішення, яке набрало законної сили (постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у справі №320/3824/20 від 15.09.2022).

Отже, дотримуючись балансу між правом особи на звернення до суду та неприпустимістю зловживання процесуальними правами, колегія суддів робить висновок що дії представника відповідача суперечать завданню адміністративного судочинства, оскільки використовуючи формальне право на звернення до суду він повторно звернувся із заявою про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами з тих самих підстав, оцінку яким вже було надано в рамках такої ж самої судової процедури.

На думку суду апеляційної інстанції, враховуючи посилання на такі дії представника відповідача з боку представниці позивача (т. 1 а. с. 54-57), виходячи з принципу офіційного з'ясування обставин справи, суд першої інстанції під час підготовки заяви до розгляду та/або під час її розгляду міг встановити факт повторності звернення та, перевіривши, що йдеться про одне і те саме, закрити провадження. Вказане відповідало б позиції суду касаційної інстанції, висловленій у постанові Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у справі №420/1808/21 від 30.10.2023. Проте зазначеного зроблено не було, враховуючи, що під час апеляційного перегляду встановлено відсутність у матеріалах справи не лише копії рішення Європейського суду справедливості у справі T-297/24 від 04.06.2025, але й копії рішення Вищого антикорупційного суду від 02.12.2024, яке за нововиявленими обставинами просив переглянути заявник. Водночас вищезазначені недоліки, які були усунуті на стадії апеляційного перегляду, за обставин цієї справи не призвели до прийняття незаконного рішення, враховуючи встановлений факт зловживання правом на звернення до суду з боку представника відповідача.

Поруч із цим суд першої інстанції надав оцінку доводам представників відповідача, дійшовши правильного висновку про відсутність обставин, зазначених у ч. 2 ст. 361 КАСУ.

Із огляду на вказане, оскільки наслідки відмови у задоволенні заяви та закриття провадження за нею однакові - рішення, яке просив переглянути заявник, не змінюється, то виходячи з п. 38 рішення ЄСПЛ від 23.07.2009 у справі Sutyazhnik v. Russia, заява №8269/02, підстав для скасування оскаржуваної ухвали не встановлено.

Керуючись ст. ст. 78, 308, 312, 315, 316, 321, 322, 325, 361 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів

У Х В А Л И Л А:

Апеляційну скаргу представника залишити без задоволення, ухвалу Вищого антикорупційного суду від 25 вересня 2025 року щодо відмови в задоволенні заяви про перегляд рішення Вищого антикорупційного суду від 02 грудня 2024 року за нововиявленими обставинами залишити без змін.

Ухвала набирає законної сили з моменту проголошення та оскарженню не підлягає.

Головуючий:

Судді:

М. С. Глотов

Д. Г. Михайленко

В. І. Панкуліч

«Згідно з оригіналом»
«Виготовлено з оригіналу»
документобігу суду
Секретар с/з:
Дата набрання законної сили

ІМЕНКО

... (faint, illegible text) ...